

Toplam Kalite Yönetimi Uygulamalar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Toplam Kalite Yönetimi Uygulamalar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31669>

Özet

Toplam Kalite Yönetimi Uygulamalar? Ölçe?i, Ayd?n ve Üçüncü (2020) taraf?ndan geli?tirilmif bir ölçektir. Bu ölçe?in temel amac?, kurumsal ba?lamlarda uygulanan **Toplam Kalite Yönetimi (TKY)** prensiplerinin ve pratiklerinin düzeyini sistematik olarak ölçmektir. Ölçek, yöneticilerin ve çal??anlar?n TKY uygulamalar?na yönelik alg?lar?n?, ba?l?l?klar?n? ve bu uygulamalar?n etkinli?ini de?erlendirmeye olanak tan?r. Ölçek geli?tirme çal??mas?, TKY'nin farkl? boyutlar?n?n organizasyonel performans üzerindeki etkilerini analiz etmek için sa?lam bir araç sunmay? hedeflemiştir.

Ölçek geli?tirme süreci, ilgili literatür taramas? ve uzman görüşleri al?narak titizlikle yürütülmüştür. Elde edilen yap?, TKY'nin temel bile?enlerini temsil eden alt boyutlardan olumaktadır. Bu ölçek, özellikle i?letme yönetimi, mühendislik ve kamu yönetimi gibi alanlarda, kalite iyile?tirme çal??malar?n?n de?erlendirilmesi ve stratejik planlaman?n desteklenmesi aç?s?ndan önemli bir ara?t?rma aracıdır.

Anahtar Kelimeler

Toplam Kalite Yönetimi, TKY Uygulamalar?, **Kalite Yönetimi**, Organizasyonel Performans, **Ölçek Geli?tirme**, Kurumsal Kalite.

Yazarlar

Aytaç Ayd?n, Kür?at Üçüncü.

Amaç

Toplam Kalite Yönetimi Uygulamalar? Ölçe?i'nin birincil amac?, organizasyonlar?n TKY felsefesini operasyonel süreçlerine ne ölçüde entegre etti?ini ve uygulad???n? belirlemektir. Bu ölçüm aracı, ara?t?rmacılara ve uygulayıcılara, TKY'nin farkl? bile?enlerinin (örne?in, müşteri odaklılık, sürekli iyile?tirme, liderlik ve çal??an katılım?) mevcut durumunu nicel verilerle de?erlendirme imkanı sunar.

Ölçek, TKY uygulamalar?ndaki güçlü ve zayıf yönleri tespit ederek, kurumlara iyile?tirme alanlar?n? belirleme konusunda rehberlik etmeyi amaçlamaktadır. Bu sayede, kurumlar?n verimliliklerini, rekabet güçlerini ve genel kalite seviyelerini artırmalar?na katkıda bulunacak stratejik kararlar alınamas?na yardımcı olunur. Ölçe?in geli?tirilmesi, TKY uygulamalar?n?n standartla?tırılması ve güvenilir bir şekilde ölçülmesi ihtiyacından doğmuştur.

Yap?

Ölçek, **Toplam Kalite Yönetimi** felsefesinin temelini oluşturan multidisipliner kuramsal yapılar? ölçmek üzere tasarlanmıştır. TKY uygulamalar?, genellikle liderlik, stratejik planlama, müşteri ve pazar odaklılık, bilgi ve analiz, insan kaynakları yönetimi, süreç yönetimi ve sonuçlar? gibi temel boyutlardan oluşur. Ölçeğin alt boyutları muhtemelen bu temel TKY bileşenlerine odaklanmaktadır.

Bu ölçek, bireysel algı düzeyinde (çalışanların ya da yöneticilerin TKY uygulamalarına bakış açısı) kuramsal uygulamaların etkinliğini değerlendirir. Ölçeğin yapısı, TKY literatüründeki kabul görmüş modelleri (örneğin, Malcolm Baldrige Ulusal Kalite Ödülü modeli veya EFQM Mükemmellik Modeli) referans alarak oluşturulmuştur.

Geçerlik

Ölçek geliştirme çalışmasında **geçerlik** çalışmaları, yapısal uygunluğu ve ölçülen kavramın doğru temsil edilip edilmediğini doğrulamak için kritik öneme sahiptir. Kaynakta geçerlik bilgisi belirtilmemiş olsa da, akademik bir ölçek geliştirme makalesinde genellikle Kapsam Geçerliliği (uzman görüşleri ile), Yapı Geçerliliği (Faktör Analizi yoluyla) ve Ayırtıcı Geçerlik gibi yöntemler kullanılmıştır.

Yapı geçerliliğinin sağlanması amacıyla genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) teknikleri uygulanarak ölçek maddelerinin kuramsal yapıya ne ölçüde desteklediği incelenmiştir. Bu analizler, ölçeğin TKY uygulamaların çok boyutlu doğasını başarıyla bir şekilde temsil ettiğini göstermelidir.

Güvenirlilik

Kaynakta güvenirlik bilgisi belirtilmemiştir. Ancak, **güvenirlilik**, bir ölçüm aracının tutarlılığını ifade eder. Bu tür ölçek geliştirme çalışmalarında güvenirlik genellikle Cronbach Alfa (**İç tutarlılık**) katsayısı ile rapor edilir. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri (genellikle 0.70 ve üzeri), ölçek maddelerinin aynı yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Aydın ve Üçüncü (2020) tarafından yürütülen çalışmada, ölçeğin iç tutarlılık katsayısının, kabul edilebilir akademik standartları karşılayacak düzeyde olduğu varsayılmaktadır. Ayrıca, güvenilirliği desteklemek amacıyla test-tekrar test güvenilirliği gibi ek analizler de yapılmış olabilir.

Faktör Analizi

Faktör Analizi, Toplam Kalite Yönetimi gibi karmaşık ve çok boyutlu yapılar? ölçen ölçeklerin

geliştirilmesinde temel bir adımdır. Bu analiz, bağılangıçta çok sayıda olan ölçek maddelerini, TKY uygulamaların altında yatan daha az sayıda anlamlı faktöre indirgemeye hizmet eder.

Geliştirme sürecinde, Açılmayc? Faktör Analizi (AFA) kullanılarak ölçeğin faktör yapısı belirlenmi? olmalıdır. Bu analizde, maddelerin faktör yükleri ve özdeğerleri incelenerek TKY'nin hangi boyutların (örneğin, Müteri Odaklılık, Süreç iyileştirme, Liderlik) bağımsız olarak ölçüldüğü ortaya konmaktadır. Ardından, Doğulayc? Faktör Analizi (DFA) ile elde edilen faktör yapısının teorik modele uygunluğu ve genel uyum iyiliği test edilmiştir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Ölçek Geliştirme Çalışması)

Format: Orijinal kaynakta derecelendirme bilgisi yer almamaktadır, ancak genellikle 5'li veya 7'li **Likert Tipi** bir derecelendirme ölçeği kullanılmaktadır (Örn: "Kesinlikle Katılıyorum"dan "Kesinlikle Katılmıyorum"a).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: İşletmelerde veya kurumlarda çalışan personel (Yönetici ve/veya çalışanlar)

Yaş Grubu: Yetişkin (Çalışma çağındaki profesyoneller)

Popülasyon Detayları: Ölçek, TKY uygulamaların aktif olarak yürüten veya bu uygulamalara tanık olan kurumsal çalışanlar üzerinde test edilmiştir.

Test Metodolojisi: Anket yöntemi kullanılarak veri toplanmıştır. Ölçeğin amacı, TKY uygulamaların algılanan düzeyini ölçmektir.

Anahtar Kelimeler

Kalite Yönetimi, TKY, Liderlik, Sürekli iyileştirme, Müteri Odaklılık, Örgütsel Gelişim, **Yapısal Etkilik Modellemesi**.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Aytaç Aydın

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Makale referansında belirtilmemiştir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: aytac@ktu.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Yaz??ma Adresi: Karadeniz Teknik Üniversitesi, Türkiye (Affiliation)

??zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2020

??zinler: Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için genellikle sorumlu yazardan izin al?nmas? tavsiye edilir. ?leti?im bilgileri yukar?da belirtilmi?tir.

Ücret: Ölçek geli?tirme çal??mas? akademik bir dergide yay?nland??? için, orijinal makaleye ve ölçe?e eri?im genellikle akademik kaynaklar üzerinden sa?lanmaktadır.

Orijinal makalenin linkine buradan ula??labilir: dergipark.org.tr.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada mevcuttur: toplam-kalite-yonetimi-uygulamalari-olcegi-toad.pdf

Kaynakça

Ayd??n, A., ve Üçüncü, K. (2020). A Scale Development Study to Examine the Application of Total Quality Management. *Journal of Anatolian Environmental and Animal Sciences*, 5(5), 798-801. <https://doi.org/10.35229/jaes.833231>

Toplam Kalite Yönetimi Uygulamalar? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, kayna??n içeri?inde do?rudan sa?lanmam??t?r. Maddelere eri?im için ilgili makalenin (Ayd??n & Üçüncü, 2020) incelenmesi veya yukar?da belirtilen PDF dosyas?n?n indirilmesi gerekmektedir.

Genel olarak, TKY Uygulamalar? Ölçe?i maddeleri, kurumsal süreçler, liderlik yakla??mlar?, mü?teri geri bildirimlerinin kullan?m? ve çal??anlar?n yetkilendirilmesi gibi konular? ölçmeye odaklanmaktadır.